

Ecologische beoordeling reconstructie N366 traject Veendam en Stadskanaal

A&W-rapport 1902

in opdracht van

Ecologische beoordeling reconstructie N366 traject Veendam en Stadskanaal

A&W-rapport 1902

O. Stoker

Foto Voorplaat

Impressie van het plangebied, foto: A&W

O. Stoker 2013

Ecologische beoordeling reconstructie N366 traject Veendam en Stadskanaal. A&W-rapport 1902
Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Opdrachtgever

Provincie Groningen

Martinikerkhof 12
9712 JG Groningen
Telefoon 050 31 64 911

Uitvoerder

Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv

Postbus 32
9269 ZR Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
Fax 0511 47 27 40
info@altwym.nl
www.altwym.nl

Projectnummer

2089eco

Projectleider

E. van der Heijden

Status

Eindrapport

Autorisatie

Goedgekeurd

Paraaf

R.J. Strijstra

Datum

16 mei 2013

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Situatieschets en plannen	3
2.1	Huidige situatie	3
2.2	Inrichtingsplannen	3
3	Relevante natuurwaarden	4
3.1	Beschermde gebieden	4
3.2	Beschermde soorten (Flora- en faunawet)	6
3.3	Overzicht relevante natuurwaarden	10
4	Effectbepaling en beoordeling	11
4.1	Beschermde gebieden	11
4.2	Beschermde soorten (Flora- en faunawet)	12
4.3	Samenvattende effecten- en beoordelingstabel	17
5	Conclusies	18
5.1	Conclusies m.b.t. beschermde gebieden	18
5.2	Conclusies m.b.t. beschermde soorten	18
<i>Bijlage 1</i>	<i>Relevante wet- en regelgeving</i>	<i>21</i>
<i>Bijlage 2</i>	<i>Detailkaarten werkzaamheden</i>	<i>29</i>

1 Inleiding

Aanleiding

In het kader van de verkeersveiligheid is de provincie Groningen voornemens de provinciale weg N366 aan te passen. Het betreft het traject tussen Veendam en Stadskanaal. Hierbij worden delen van de provinciale weg verbreed en worden opritten aangepakt. Op dit moment bevindt het project zich in de fase van planvorming en voorbereiding. In dit verband is ecologisch onderzoek gewenst om te bepalen hoe de plannen zich verhouden tot de ecologische wet- en regelgeving. De provincie Groningen heeft Altenburg & Wymenga bv opdracht gegeven om dit ecologisch onderzoek uit te voeren.

Doel

Het onderzoek dat aan deze rapportage ten grondslag ligt, is een ecologische quickscan. Bij een quickscan worden de (potentieel) aanwezige wettelijk beschermde natuurwaarden in en nabij het plangebied in kaart gebracht. Vervolgens wordt bepaald of de betreffende natuurwaarden negatieve effecten ondervinden van de ruimtelijke herinrichting. Deze effecten worden vervolgens beoordeeld in het kader van de vigerende ecologische wet- en regelgeving. Dit betreft de Natuurbeschermingswet, de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ecologische Hoofdstructuur), de Flora- en Faunawet en eventueel andere relevante ecologische wet- en regelgeving. Hieruit voortvloeiend volgt een advisering met betrekking tot mogelijke knelpunten met ecologische wet- en regelgeving ten aanzien van toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Voor meer informatie over de ecologische wet- en regelgeving wordt verwezen naar bijlage 1. Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en eventueel noodzakelijk aanvullend onderzoek.

Inhoud van het rapport

Het rapport is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken.

- Situatieschets en ontwikkelingen: in dit hoofdstuk is het onderzoeksgebied afgebakend en beschreven. Tevens is een beschrijving gegeven van de herinrichting (hoofdstuk 2).
- Relevante natuurwaarden: in dit hoofdstuk zijn de beschermde natuurwaarden in en nabij het onderzoeksgebied beschreven en is bepaald welke daarvan relevant zijn voor onderhavige beoordeling (hoofdstuk 3).
- Effectbepaling en beoordeling (hoofdstuk 4): hier is bepaald wat het effect is van de herinrichting op de relevante natuurwaarden. Op basis van de effectenbepaling is vervolgens een beoordeling gegeven in het kader van de natuurwet- en regelgeving. Ook vervolgacties worden genoemd.
- Conclusies (hoofdstuk 5): dit hoofdstuk bevat een korte samenvatting van de beoordeling in het kader van de natuurwetgeving.

Aanpak

Voor hoofdstuk 2 is uitgegaan van de informatie die verstrekt is door de opdrachtgever. Voor het hoofdstuk over de beschermde natuurwaarden (hoofdstuk 3) zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken, onderzoeksrapporten en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. In 2012 is door ons bureau een soortgelijk onderzoek uitgevoerd aan het traject tussen Stadkanaal en de Duitse grens. Deze gegevens worden tevens gebruikt in onderhavige beoordeling (Greve 2012). Gezien de ligging van het plangebied is ook gebruik gemaakt van de ecologische gegevens die zijn verkregen in het kader van de ecologische begeleiding van de verdubbeling van de N33 (Oranjewoud 2012). Daarnaast is op 4 april 2013 een oriënterend veldbezoek uitgevoerd, waarbij is gelet op de mogelijkheden voor aanwezigheid van

beschermde en/of kritische soorten. De hoofdstukken 4 en 5 zijn vervolgens uitgewerkt aan de hand van de informatie in de hoofdstukken 2 en 3.

Altenburg & Wymenga bv presenteert in dit rapport de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

Foto's 1 t/m 3. Impressie van het plangebied (foto's A&W)

2 Situatieschets en plannen

2.1 Huidige situatie

Het onderzoeksgebied betreft het traject van de tweebaansweg N366 dat ligt tussen Veendam en Stadskanaal (zie figuur 3-1). Het plangebied bevat enkele kruisingen met op- en afritten. Langs delen van de weg is laanbeplanting aanwezig. Aan weerszijden van de weg liggen greppels of sloten. Het traject loopt door een afwisselend landschap van akkerlanden, agrarische graslanden, bouselementen en erven.

2.2 Inrichtingsplannen

De provincie Groningen wil de N366 tussen de kruising met de N33 bij Veendam en de N378 bij Stadkanaal herinrichten. Hierbij worden delen van de provinciale weg verbreed en worden opritten gecreëerd of aangepast. Deze herinrichting omvat de volgende werkzaamheden:

- Het verwijderen van bosschages bij een aantal op- en afritten
- Het verwijderen en herplanten van bomen op plaatsen van verbreding van de weg
- Het verharderen van bestaande bermen op plaatsen van verbreding van de weg
- Het dempen en verplaatsen van sloten
- Het betrekken van landbouwgrond bij de weginfrastructuur

In bijlage 2 staan detailkaarten van de werkzaamheden.

3 Relevante natuurwaarden

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de wettelijk beschermde natuurwaarden die (mogelijk) aanwezig zijn in het plangebied en de omgeving daarvan. Tevens wordt van deze natuurwaarden bepaald of zij beïnvloed kunnen worden door de beoogde ingrepen en daardoor relevant zijn voor onderhavige ecologische beoordeling.

3.1 Beschermde gebieden

3.1.1 Natura 2000-gebieden

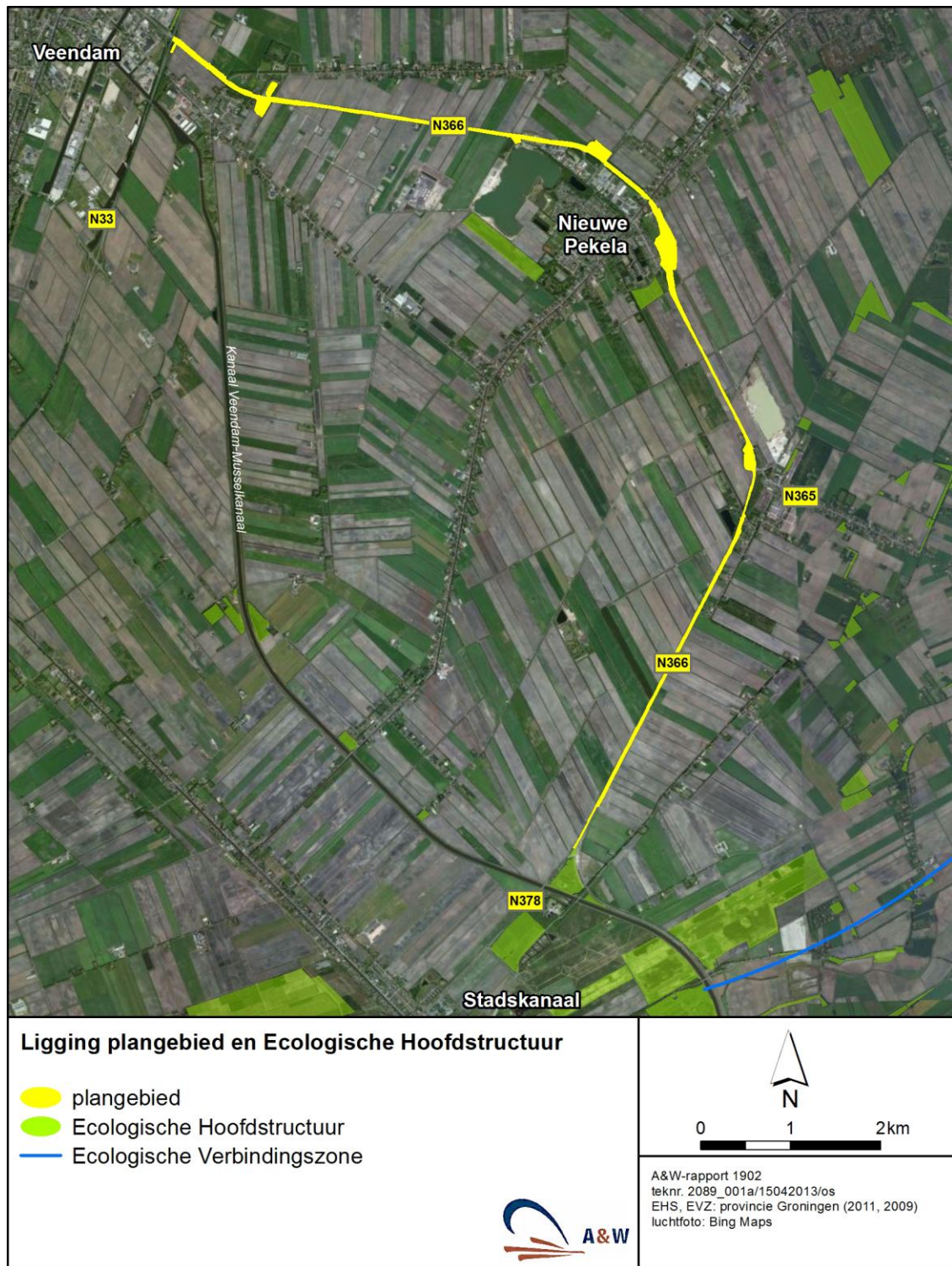
Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied (figuur 3-1). De meest dichtbij gelegen Natura 2000-gebieden zijn Drouwenerzand, Zuidlaardermeergebied en Lieftinghbroek en liggen op ongeveer elf tot twaalf km afstand van het plangebied. Deze gebieden zijn aangewezen voor verschillende habitattypen (vegetatietypen) en soorten waarvoor in het ontwerp- aanwijzingsbesluit instandhoudingsdoelen zijn opgesteld (www.synbiosis.alterra.nl). Daarbij dient rekening te worden gehouden met negatieve effecten op de aangewezen natuurwaarden die zich binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden bevinden, maar tevens met effecten op de aangewezen soorten die mobiel zijn en ook gebieden buiten de Natura 2000-gebieden gebruiken. Dergelijke soorten zijn ook daar beschermd (externe werking). De Natuurbeschermingswet 1998 bepaalt, dat van alle projecten en handelingen moet worden getoetst of zij negatieve effecten kunnen hebben op de Natura 2000-gebieden. Om deze reden is in hoofdstuk 4 de 'Voortoets' uitgevoerd (zie ook bijlage 1, paragraaf 1.1).

3.1.2 Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied maakt geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur, ofwel (P)EHS (zie figuur 3-1). Ten noorden van het tracé op een afstand van ongeveer 80 m, oostelijk van Veendam, ligt een bosperceel dat deel uitmaakt van de (P)EHS. Ander PEHS- gebieden in de nabije omgeving van het plangebied betreffen het bosperceel ten zuiden van de Heeresmeer en het bosperceel ten zuiden van de Ommelandeweg, beide te Nieuwe Pekela, op respectievelijk 1 km en 70 m afstand van het plangebied. Ten noorden van de N365, op een afstand van 300- 400 m van het plangebied, liggen twee bosgebieden die behoren tot de PEHS. De zuidgrens van het tracé grenst aan een gebied dat is aangewezen als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur.

3.1.3 Overige gebiedsbescherming

Behalve de hierboven beschreven wet- en regelgeving kunnen gebieden ook via andere regelgeving zijn beschermd ten aanzien van natuurwaarden, bijvoorbeeld volgens het Streekplan (ganzenfoerageergebied of weidevogelgebied). Het plangebied en de directe omgeving daarvan zijn niet beschermd door dergelijke overige vormen van gebiedsbescherming. De plannen veroorzaken om bovenstaande reden geen conflict met de overige vormen van gebiedsbescherming.

Figuur 3-1 - Ligging van het plangebied en beschermde gebieden in de omgeving.

3.2 Beschermde soorten (Flora- en faunawet)

Het plangebied bestaat voor het grootste deel uit verharding, namelijk de tweebaansweg N366. Daarnaast zijn over de gehele lengte van het traject natuurlijke elementen aanwezig, in de vorm van greppels, sloten, percelen met bos, bosschages en bomenrijen. Hieronder is per soortgroep besproken welke wettelijk beschermde soorten binnen en in de omgeving van het plangebied (kunnen) voorkomen en welke daarvan mogelijk van het plangebied gebruik maken en relevant zijn voor onderhavige beoordeling.

3.2.1 Planten

In de omgeving van het plangebied komen enkele beschermde plantensoorten voor. Dit zijn de middelzwaar beschermde Steenanjer, Rietorchis, Tongvaren en Steenbreekvaren (www.waarneming.nl, Stichting FLORON 2011). Steenbreekvaren en Tongvaren zijn soorten die groeiplaatsen hebben op muren of in putten. Gezien het ontbreken van geschikte objecten voor deze soorten worden geen groeiplaatsen van deze soorten binnen het plangebied verwacht. Gezien de aanwezigheid van schrale bermen in het tracé, kan niet op voorhand worden uitgesloten dat de middelzwaar beschermde Steenanjer en Rietorchis voorkomen binnen het plangebied. Groeiplaatsen van soorten uit de andere beschermingscategorieën komen niet voor in de omgeving van het plangebied (www.waarneming.nl, Stichting FLORON 2011).

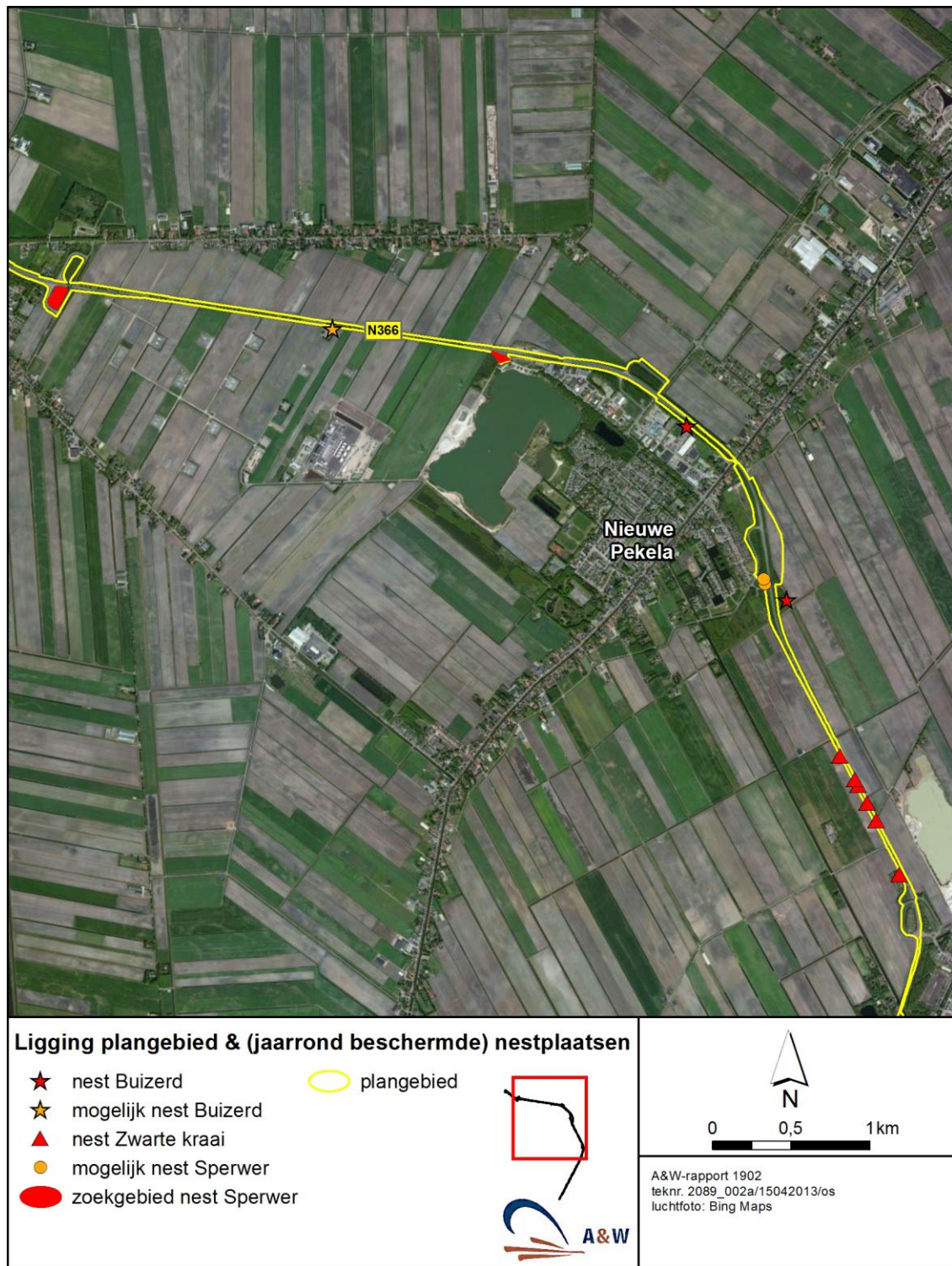
3.2.2 Ongewervelde diersoorten

In de omgeving van het plangebied komt de zwaar beschermde Groene glazenmaker voor. Dit betreft een sloot aan de noordkant van het plangebied ter hoogte van de Heeresmeer en zuidelijk van de Zuidwending (www.waarneming.nl). Deze soort is gebonden aan sloten met Krabbenscheer. Aangezien er geen werkzaamheden zullen plaatsvinden aan deze sloot en de sloten binnen het plangebied geen Krabbenscheer bevatten, hebben de plannen geen negatief effect op de zwaar beschermde Groene glazenmaker.

Voor overige beschermde ongewervelde diersoorten geldt dat deze niet voorkomen in de omgeving van het plangebied (De Bruyne 2004, Kalkman 2004, Peeters *et al.* 2004, Timmermans *et al.* 2004, Bos *et al.* 2006, EIS *et al.* 2007, Bouwman *et al.* 2008) en dat het plangebied bovendien niet voldoet aan de habitateisen van deze soorten. Om bovenstaande redenen worden geen beschermde ongewervelde diersoorten binnen het plangebied verwacht en veroorzaakt de herinrichting geen negatieve effecten op beschermde ongewervelde diersoorten.

3.2.3 Vissen

Binnen het plangebied zijn over de gehele lengte van het tracé greppels of sloten aanwezig. Een aantal van deze watergangen wordt gedempt en verplaatst. De meerderheid van deze watergangen zijn niet jaarrond watervoerend. Andere watergangen zijn niet geschikt voor beschermde vissen, omdat de watergangen ondiep zijn, schaduwrijk of bladafval bevatten. Gezien deze omstandigheden komen geen beschermde vissoorten voor binnen het plangebied.

Figuur 3-2 - aangetroffen nestplaatsen binnen en in de directe omgeving van het plangebied.

3.2.4 Amfibieën

Uit verspreidingsgegevens van amfibieën blijkt dat in de directe omgeving van het plangebied alleen waarnemingen bekend zijn van enkele licht beschermde soorten, zoals Gewone pad, Bruine kikker en Kleine watersalamander (Van Delft *et al.* 2011, www.waarneming.nl). Mogelijk maken de bosschages of de greppels deel uit van het leefgebied van enkele van de bovengenoemde soorten.

3.2.5 Reptielen

Er komen geen reptielen voor in de omgeving van het plangebied. Ook voldoet het plangebied niet aan de habitateisen van deze soorten. Om bovenstaande redenen worden geen reptielen binnen het plangebied verwacht.

3.2.6 Vogels

Het plangebied biedt broedgelegenheid voor een aantal vogelsoorten. In de bomen en bosschages kunnen vogels van stad en park tot broeden komen, zoals Roodborst, Winterkoning, mezen, Merel, Vink etc. De omliggende akkerlanden en agrarische graspercelen bieden broedgelegenheid voor vogels, zoals Kievit, Scholekster en Wulp (www.waarneming.nl). Tijdens het veldbezoek zijn een aantal nesten en vogels met nestindicerend gedrag waargenomen van Buizerd, Zwarte kraai en Sperwer (zie figuur 3-2).

3.2.7 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn zwaar beschermd door de Flora- en faunawet en zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voor deze soorten geldt sinds 26 augustus 2009, dat een ontheffing op basis van het wettelijke belang 'Ruimtelijke ontwikkeling' niet meer wordt verleend. Bij mogelijke conflicten met de Flora- en faunawet moeten daarom zoveel mogelijk maatregelen worden getroffen om negatieve effecten tegen te gaan. Vanwege deze specifieke aandacht wordt aan vleermuizen een aparte paragraaf besteed, de overige zoogdiersoorten komen in de volgende paragraaf aan bod.

In de ruime omgeving van het plangebied komen zeven verschillende vleermuissoorten voor (Werkatlas Zoogdieren Groningen 2011, www.zoogdieratlas.nl), namelijk Rosse vleermuis, Watervleermuis, Meervleermuis, Laatvlieger, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootvleermuis en Ruige dwergvleermuis. Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied. Deze zijn: verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Hieronder worden deze drie elementen besproken.

Verblijfplaatsen

In de zomerperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders. Er zijn geen gebouwen aanwezig in het plangebied. De meeste bomen die worden verplaatst/gekapt zijn te jong en dun en bevatten geen geschikte holtes voor vleermuizen. Op het traject tussen de Tonckelweg en Nieuwe Pekela west staan dikke Zomereiken die in principe geschikt kunnen zijn als verblijfplaats van vleermuizen.

Foerageergebied

Het plangebied is in principe geschikt als foerageergebied voor een aantal van de bovengenoemde vleermuissoorten. Soorten zoals de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laetvlieger foerageren mogelijk langs de boomkruinen van de bomen langs het traject.

Vliegroutes

Bij verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied maken de meeste vleermuizen om zich te oriënteren gebruik van vaste vliegroutes langs lijnvormige structuren, zoals lanen, boomsingels en (oevers van) sloten en andere waterpartijen. Meervleermuis en Watervleermuis gebruiken vooral vliegroutes die boven water liggen, de overige soorten maken gebruik van bovengenoemde elementen boven land.

Gezien de aanwezigheid van laanbeplanting en de ligging van het plangebied, waarbij de N366 een lijnvormige verbinding vormt tussen verschillende dorpen, is niet op voorhand uit te sluiten dat het traject deel uitmaakt van vliegroutes van vleermuizen.

3.2.8 Overige zoogdiersoorten

Licht beschermde zoogdiersoorten

In de omgeving van het plangebied komen verscheidene licht beschermde zoogdiersoorten voor, zoals Egel, Mol en verschillende (spits)muizensoorten (Werkatlas Zoogdieren Groningen 2011). Aangenomen wordt, dat enkele van deze soorten ook in het plangebied geschikt leefgebied hebben gevonden.

Middelzwaar- en zwaar beschermde zoogdiersoorten

In de omgeving van het plangebied komen de middelzwaar beschermde Steenmarter en Eekhoorn voor (Werkatlas Zoogdieren Groningen 2011, www.waarneming.nl). Het plangebied maakt mogelijk deel uit van het foerageergebied van Steenmarter. Verblijfplaatsen worden niet verwacht in het plangebied. Door het verwijderen van bosschages kan een deel van het foerageergebied verdwijnen. In de omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied voor Steenmarter aanwezig. Er is geen sprake van negatieve effecten op verblijfplaatsen van Steenmarter.

Eekhoorn wordt niet binnen het plangebied verwacht, omdat de aanwezige biotopen onvoldoende aansluiten aan de habitateisen van deze soort. In de omgeving van het plangebied worden tevens geen andere middelzwaar- en zwaar beschermde zoogdiersoorten verwacht (met uitzondering van vleermuizen).

3.3 Overzicht relevante natuurwaarden

In deze paragraaf is een overzicht gegeven van de natuurwaarden die al dan niet aanwezig zijn binnen of in de omgeving van het plangebied en of deze mogelijk worden beïnvloed door de beoogde plannen (zie tabel 3-1).

Tabel 3-1 - Overzicht van wettelijk beschermde natuurwaarden in en rond het plangebied. Van de natuurwaarden wordt aangegeven of zij aanwezig zijn in de (ruime) omgeving en/of in het plangebied, de status volgens de Rode Lijst, de relevante wet- en regelgeving en of de betreffende natuurwaarde relevant is voor onderhavige beoordeling. Aanwezigheid: + = aanwezig, - = afwezig, (+) = mogelijk aanwezig, maar niet vastgesteld, w = waarschijnlijk aanwezig, (f) = mogelijk foeragerend. Categorieën van de Rode Lijst: gevoelig (GE), kwetsbaar (KW), bedreigd (BE) en ernstig bedreigd (EB), +/- = afhankelijk van de soort. Beschermingsregime: Nb-wet = Natuurbeschermingswet 1998, Ffw = Flora- en faunawet, waarbij 1 = licht beschermd, 2 = middelzwaar beschermd en 3 = zwaar beschermd.

Natuurwaarde	Afstand tot plangebied			Beschermings-regime	Relevant voor onderhavige beoordeling
Beschermde gebieden					
Natura 2000-gebieden (§3.1.1)	11- 12 km			Nb-wet	Ja
(P)EHS	v.a. 0 m			Structuurvisie	Ja
				Infrastructuur en Ruimte	
Overige beschermde gebieden				-	Nee
	Aanwezig in omgeving	Aanwezig in plangebied	Rode Lijst-status		
Beschermde soorten					
Planten	+	(+)	+/-	Ffw 1-2	Ja
Groene glazenmaker	+	-	KW	Ffw 3	Nee
Overige ongewervelde diersoorten	+	-	+/-	Ffw 1-3	Nee
Vissen	+	-	+/-	Ffw 2-3	Nee
Licht beschermde amfibieënsoorten	+	(+)	-	Ffw 1	Ja
Reptielen	-	-	+/-	Ffw 2-3	Nee
Broedvogels	+	+	+/-	Ffw	Ja
Vleermuizen	+	(+)	+/-	Ffw 3	Ja
Licht beschermde zoogdiersoorten	+	(+)	+/-	Ffw 1	Ja
Steenmarter	+	-	-	Ffw 2	Nee
Eekhoorn	+	-	-	Ffw 2	Nee
Overige zoogdiersoorten	-	-	+/-	Ffw 2-3	Nee

4 Effectbepaling en beoordeling

In het vorige hoofdstuk is besproken welke natuurwaarden mogelijk relevant zijn, in die zin dat ze in of in de omgeving van het plangebied aanwezig zijn en beïnvloed kunnen worden door de beoogde herinrichting. Hieronder worden de mogelijke effecten op deze natuurwaarden besproken. Wettelijk beschermde natuurwaarden die in dit hoofdstuk niet worden genoemd, komen hoogstwaarschijnlijk niet voor in het plangebied en/of ondervinden geen negatieve effecten van de beoogde plannen.

4.1 Beschermde gebieden

4.1.1 Natuurbeschermingswet: Voortoets

De eerste stap om te bepalen hoe een plan zich verhoudt tot de Natuurbeschermingswet is de Voortoets (zie bijlage 1, paragraaf 1.1). Hierin wordt bepaald of er een kans is op een (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van de beoogde ingreep. De dichtstbijzijnde gebieden (Drouwenerzand, Zuidlaardermeergebied en Lieftingsbroek) die worden beschermd volgens de Natuurbeschermingswet liggen op elf tot twaalf km afstand van het plangebied.

De meeste aangewezen soorten zijn gebonden aan de biotopen binnen de Natura 2000-gebieden. Gezien de relatief grote afstand tot het plangebied, het gebruik van het tussenliggende gebied en de aard en omvang van de beoogde plannen, is het uitgesloten dat negatieve effecten optreden op de Natura 2000-gebieden en de aangewezen natuurwaarden die zich alleen bevinden binnen de begrenzing van deze Natura 2000-gebieden.

Enkele aangewezen soorten, zoals ganzen en Smient slapen in het Natura 2000-gebied 'Zuidlaardermeergebied' en foerageren in gebieden buiten de grenzen van dit gebied. Volgens de externe werking van de Natuurbeschermingswet (zie bijlage 1) zijn bovengenoemde vogelsoorten ook beschermd buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied. De akkerlanden die grenzen aan het plangebied zijn in principe geschikt als foerageergebied van bovengenoemde soorten. Echter door de versturende werking van de N366 zullen deze akkers niet optimaal foerageergebied voor deze soorten zijn. De extra verstoring veroorzaakt door de herinrichting zal nihil zijn. Een effect op de instandhoudingsdoelen van ganzen en Smient in het Zuidlaardermeergebied is daarom niet te verwachten.

Om bovenstaande redenen is de conclusie van de Voortoets dat herinrichting van het traject van de N366 tussen Veendam en Stadskanaal geen (significant) negatieve effecten veroorzaakt ten aanzien van Natura 2000-gebieden en dat in dezen geen nader onderzoek nodig is.

4.1.2 Ecologische Hoofdstructuur

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur is tweeledig. Het eerste uitgangspunt is dat er geen verlies van oppervlakte mag plaatsvinden. Daarnaast mogen ingrepen in de nabijheid van de EHS geen negatieve effecten veroorzaken op de wezenlijke waarden van de EHS. Deze wezenlijke waarden hebben veelal betrekking op de aanwezige natuurwaarden, maar aspecten als rust, openheid en duisternis vallen hier ook onder.

Door de plannen gaat geen oppervlakte van de Ecologische Hoofdstructuur verloren. Gezien de aard van het plangebied in de huidige situatie (veel verstoring), is de verwachting dat het plangebied na de herinrichting geen extra verstoring veroorzaakt op de wezenlijke waarden van de EHS. Gedurende de herinrichting kan een tijdelijke verstoring optreden van broedvogels. Indien buiten het broedseizoen gewerkt wordt, veroorzaakt de beoogde herinrichting geen negatief effect op de wezenlijke waarden van de EHS- gebieden en veroorzaakt dus geen conflict met de regelgeving omtrent EHS- gebieden.

4.2 Beschermde soorten (Flora- en faunawet)

4.2.1 Planten

Op voorhand kan niet worden uitgesloten dat in de bermen binnen het plangebied groeiplaatsen van de middelzwaar beschermde Steenanker en Rietorchis aanwezig zijn. Dit geldt met name voor de bermen in het buitengebied vanaf Veendam tot aan Alteveer. Door het verharding van de bestaande bermen gaan mogelijk groeiplaatsen van deze soorten verloren waardoor een conflict ontstaat met de Flora- en faunawet. Om na te gaan of de soorten in het plangebied voorkomen is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Mocht één of beide soorten worden aangetroffen, dan moeten de werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een door ministerie van EZ goedgekeurde en relevante gedragscode. Indien het werken volgens een gedragscode niet mogelijk is, dient ontheffing te worden aangevraagd.

4.2.2 Licht beschermde amfibieënsoorten

Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het leefgebied van enkele licht beschermde amfibieënsoorten. Voor licht beschermde amfibieënsoorten geldt een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. De beoogde herinrichting veroorzaakt om deze reden geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde amfibieënsoorten.

4.2.3 Vogels

Algemeen

Aangezien het plangebied mogelijkheden tot broeden van verschillende vogelsoorten biedt, moet bij ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met broedende vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is, dat verstoord kan worden. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend.

Om een conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedende vogels te voorkomen, is het uitvoeren van werkzaamheden buiten het broedseizoen de meest zekere optie. Hierbij gaat het om het verwijderen van groenelementen of het uitvoeren van geluidsproducerende werkzaamheden in de directe nabijheid van nesten. Een alternatief is om werkzaamheden voor aanvang van het broedseizoen te beginnen, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege blijven door de verstoring tijdens de werkzaamheden. Ook kunnen buiten het broedseizoen eventueel geschikte broedplaatsen worden verwijderd. Tenslotte kunnen broedgevallen worden voorkomen door geen geschikte plaatsen voor nesten te laten ontstaan tijdens de werkzaamheden, door bijvoorbeeld kap- en snoeihout niet dagenlang te laten liggen. Mochten er toch vogels tot broeden komen en kunnen deze door de werkzaamheden worden

verstoord, dan ontstaat er een conflict met de Flora- en faunawet en moeten de versturende werkzaamheden gestaakt worden tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Op grond van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat verstoring en aantasting van broedende vogels en hun nesten dient te worden voorkomen, zodat daardoor een conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van broedvogels kan worden vermeden.

Jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen vallen de meeste nestplaatsen niet onder de bescherming van de Flora- en faunawet, maar een aantal vogelsoorten maakt gedurende het gehele jaar gebruik van de nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan worden daarom het gehele jaar beschermd. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een aangepaste lijst van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen, die indicatief is en niet uitputtend. Van de soorten die op deze lijst staan, zijn hoogstwaarschijnlijk nestplaatsen van Buizerd en Sperwer aanwezig binnen of in de directe omgeving van het plangebied (zie figuur 3-2). De Zwarte kraai staat niet op de lijst van soorten met jaarrond beschermde nestplaatsen. Deze soort is wel op kaart aangegeven, omdat deze nesten ook gebruikt kunnen worden door Buizerd.

Sperwer

In het plangebied zijn twee mogelijke Sperwernesten waargenomen (zie figuur 3-2). Tijdens het veldbezoek is geen activiteit van de betreffende soort waargenomen. Deze nesten liggen binnen het plangebied op een locatie waar het talud opgehoogd zal worden. Mogelijk gaan door de herinrichting deze nestplaatsen verloren. Om vast te stellen of deze nestplaatsen daadwerkelijk in gebruik zijn door Sperwer, is aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Twee bosschages zijn op de kaart (figuur 3-2) aangegeven als 'zoekgebied nest Sperwer'. In het meest noordelijke zoekgebied is geen activiteit van Sperwer waargenomen. In het zuidelijke zoekgebied broedt een Sperwer, maar is de exacte nestlocatie niet bekend. Omdat beide bosschages verwijderd worden, is aanvullend onderzoek noodzakelijk om vast te stellen of door de plannen nestplaatsen van Sperwer verloren gaan.

Buizerd

In het plangebied zijn vaste rust- en verblijfplaatsen (nesten) van Buizerd aanwezig (figuur 3-2). De werkzaamheden kunnen verstoring veroorzaken op de aanwezige nestplaatsen van Buizerd. Enerzijds kan door kap/verplaatsing van de bomen nestplaatsen van bovengenoemde soort verdwijnen. Anderzijds kan verstoring optreden door menselijke activiteit tijdens de werkzaamheden. Hierdoor kan mogelijk een conflict ontstaan met de Flora- en faunawet ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen. Bij de reconstructie van de N33 is voor Buizerd een verstoringafstand van 75 meter aangehouden. Dit betekent dat indien een nest van Buizerd aanwezig is, er in een straal van 75 meter om het nest niet gewerkt mag worden tijdens de broedperiode van deze soort. De broedperiode van Buizerd loopt van 15 maart tot 1 augustus (natuurkalender broedvogels).

Op de kaart (figuur 3-2) is onderscheid gemaakt tussen zekere nesten en mogelijke nesten van Buizerd. Het noordelijke 'zekere nest', dat halverwege het tracé ligt, kan mogelijk verloren gaan. Het is niet duidelijk of op de locatie van de nestboom de nieuwe afwateringssloot wordt gegraven. Indien de nestboom blijft behouden en de werkzaamheden plaatsvinden buiten de broedperiode van Buizerd (in een straal van 75 m), veroorzaken de plannen geen conflict met de Flora- en faunawet. Indien de nestboom wel verloren gaat, ontstaat een conflict met de Flora- en faunawet en dient ontheffing te worden aangevraagd.

Voor het zuidelijke 'zekere nest' geldt dat deze buiten de plangrenzen valt en dat de nestboom behouden blijft. Indien voldoende rekening wordt gehouden met de broedperiode van deze soort, veroorzaken de plannen geen conflict met de Flora- en faunawet.

Binnen of in de directe omgeving van het tracé is een 'mogelijk nest' van Buizerd waargenomen en zijn een aantal nesten van Zwarte kraai waargenomen. Omdat op dit moment niet zeker is of deze nesten in gebruik zijn door Buizerd, dient aanvullend onderzoek plaats te vinden.

Samenvattend

Binnen het plangebied zijn (mogelijk) een aantal vaste rust- of verblijfplaatsen (nesten) van de Buizerd en Sperwer aanwezig. Verstoring van dergelijke nestplaatsen kan worden voorkomen door werkzaamheden uit te voeren buiten de broedperiode van de betreffende soorten. Het is op dit moment niet duidelijk of door de kap/verplaatsing van bomen daadwerkelijk nestplaatsen verloren gaan. Om vast te stellen hoe de plannen zich verhouden tot de Flora- en faunawet ten aanzien van jaarrond beschermde nestplaatsen, dient daarom aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd. Ten aanzien van overige broedvogels geldt dat de plannen geen conflict met de Flora- en faunawet veroorzaken, mits geen broedende vogels en hun nesten worden verstoord.

4.2.4 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

In hoofdstuk 3 is geconcludeerd dat niet op voorhand kan worden uitgesloten dat binnen het plangebied, namelijk het traject van de Tonckelweg tot aan Nieuwe Pekela west, verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn in de Zomereiken. Indien deze bomen worden verwijderd, ontstaat er mogelijk een conflict met de Flora- en faunawet. Om deze reden dient aanvullend vleermuisonderzoek plaats te vinden om vast te stellen of er daadwerkelijk verblijfplaatsen aanwezig zijn. Het gaat om tracé 2 in figuur 4-1.

Foerageergebied

Door de herinrichting van het gebied wordt mogelijk een klein deel van het foerageergebied van enkele vleermuissoorten tijdelijk minder geschikt. Omdat de bomen herplant worden en er bovendien voldoende alternatief foerageergebied in de omgeving aanwezig is, mag worden geconcludeerd, dat de functionele leefomgeving van de (in de omgeving) mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen ten aanzien van foerageergebied gewaarborgd blijft.

Vliegroutes

Zoals in hoofdstuk 3 is geconcludeerd kan niet op voorhand worden uitgesloten dat het plangebied deel uitmaakt van vliegroutes van vleermuizen. Het tracé doorkruist voor een groot deel agrarisch grasland en akkers. Door de ligging in dit open landschap is de laanbeplanting langs de N366 zeer geschikt om dienst te doen als vliegroute voor verschillende vleermuissoorten. Om een goed overzicht te krijgen waar mogelijk vliegroutes aanwezig zijn, is het tracé opgedeeld in trajectdelen. Deze zijn hieronder beschreven en zijn weergegeven in figuur 4-1.

1. Kruising N33 – kruising Tonckelweg

Langs dit traject staan dunne bomen die gekapt of verplaatst worden. Eerste deel van dit traject is niet geschikt als vliegroute door de aanwezigheid van dunne ver van elkaar staande bomen. Ter hoogte van Vosseveld staan aan de zuidzijde ook bosschages. Wanneer de bomen worden verplaatst/gekapt, blijven de bosschages functioneel als vliegroute voor vleermuizen.

2. Kruising Tonckelweg – Nieuwe Pekela west (ter hoogte van Heeresmeer)

Langs dit traject staan aan weerszijden van de weg dikke Zomereiken. Deze bomenrijen kunnen worden gebruikt als vliegroute van vleermuizen. Wanneer deze bomen worden gekapt, kunnen de mogelijk aanwezige vliegroutes van vleermuizen verloren gaan, waardoor een conflict ontstaat met de Flora- en faunawet.

3. Nieuwe Pekela west - Nieuwe Pekela oost

Langs dit traject staan bosschages die geschikt zijn als vliegroute. Deze bosschages worden deels vernieuwd en delen blijven behouden. Er ontstaan door deze herinrichting geen open plekken in de vegetatie, waardoor de lijnvormige structuur behouden blijft. De bosschages blijven functioneel als vliegroutes voor vleermuizen.

4. Nieuwe Pekela oost – kruising N365

Op dit traject staan iets dunnere bomen met open stukken in laanbeplanting. Het traject is niet optimaal voor vleermuizen, maar toch is niet op voorhand uit te sluiten dat het traject deel uitmaakt van vliegroutes van vleermuizen.

5. Kruising N365 – kruising watergang Poortmanswijk

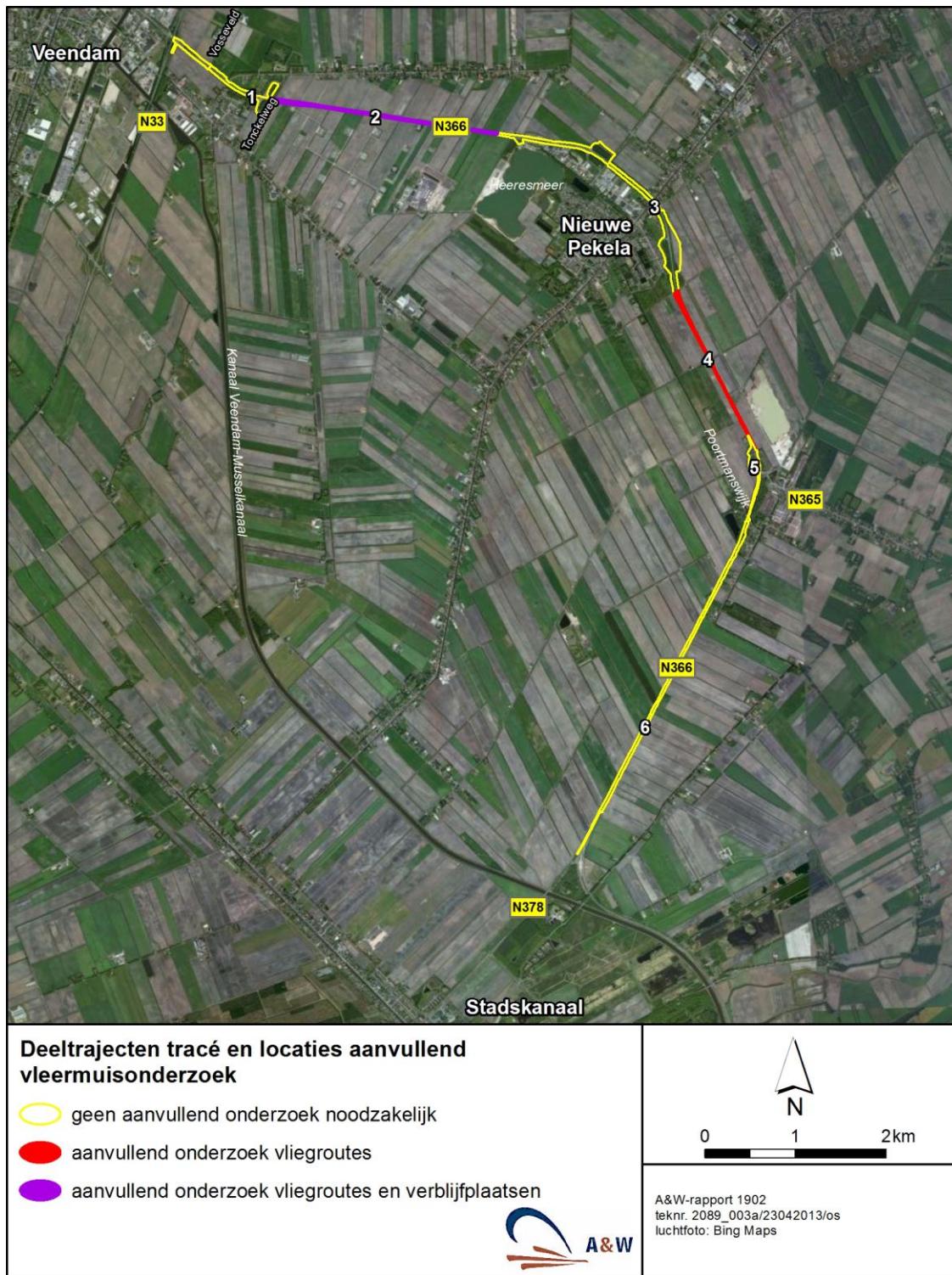
Aan dit traject worden geen wijzigingen aangebracht in de beplanting. Dit traject blijft daarom functioneel als vliegroute voor vleermuizen.

6. Kruising watergang Poortmanswijk – Kruising N378

Dit traject is beperkt geschikt als vliegroute van vleermuizen. Mogelijk maakt het eerste deel van dit traject (t/m Veenhofsweg Alteveer) deel uit van vliegroutes, gezien naast zeer jonge boompjes ook bosschages aanwezig zijn. Wanneer de bomenrij gekapt/verplaatst wordt, kunnen deze bosschages blijven dienen als vliegroute. Het tweede deel van het traject bestaat alleen uit dunne boompjes die ver uit elkaar geplant zijn, en is daarom ongeschikt als vliegroute van vleermuizen.

Samenvattend

De plannen veroorzaken mogelijk een conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van vleermuizen. Door de kap/verplaatsing van bomen op het traject Tonckelweg – Nieuwe Pekela west, kunnen mogelijk verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen verloren gaan. Op het traject Nieuwe Pekela oost – kruising N365 kan mogelijk een conflict ontstaan met de Flora- en faunawet, doordat mogelijke vliegroutes verloren kunnen gaan. Om te bepalen hoe de plannen zich verhouden tot de Flora- en faunawet, dient daarom aanvullend vleermuisonderzoek te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen binnen het plangebied (zie figuur 4-1).

Figuur 4-1 – deeltrajecten van het tracé en locaties waar aanvullend vleermuisonderzoek noodzakelijk is.

4.2.5 Licht beschermde zoogdiersoorten

Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het leefgebied van enkele licht beschermde zoogdiersoorten. Voor licht beschermde zoogdiersoorten geldt een vrijstelling van enkele verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling. De beoogde herinrichting veroorzaakt om deze reden geen conflict met de Flora- en faunawet ten aanzien van licht beschermde zoogdiersoorten.

4.3 Samenvattende effecten- en beoordelingstabel

Op basis van dit hoofdstuk is in tabel 4.1 op een rij gezet welke wettelijk beschermde natuurwaarden in de omgeving van het plangebied en/of in het plangebied voorkomen. Daarnaast is aangegeven of de betreffende natuurwaarden kunnen worden beïnvloed door de herinrichting en welke vervolgstappen er dan nodig kunnen zijn.

Tabel 4.1. Overzicht van de effectbepaling. Daarnaast is er een overzicht van de beoordeling in het kader van de betreffende wet- en regelgeving. Tevens geeft de tabel aan welke vervolgstappen nodig kunnen zijn.

Natuurwaarde	Negatieve effecten	Conflict met wet- en regelgeving	(Mogelijke) vervolgstappen
Beschermde gebieden			
Natura 2000-gebieden	Geen	Nee	Geen
(P)EHS	Geen	Nee	Geen, mits uitvoering volgens voorwaarden in § 4.1.2
Beschermde soorten			
Planten	Niet uitgesloten	Mogelijk	Uitvoeren aanvullend onderzoek
Licht beschermde amfibieënsoorten	Waarschijnlijk	Nee	Geen
Inheemse broedvogels	Niet uitgesloten	Mogelijk	Geen, mits uitvoering volgens voorwaarden in § 4.2.3
Jaarrond beschermde nesten	Niet uitgesloten	Mogelijk	Uitvoeren aanvullend onderzoek
Verblijfplaatsen vleermuizen	Niet uitgesloten	Mogelijk	Uitvoeren aanvullend onderzoek
Vliegroutes vleermuizen	Niet uitgesloten	Mogelijk	Uitvoeren aanvullend onderzoek
Licht beschermde zoogdiersoorten	Niet uitgesloten	Nee	Geen

5 Conclusies

Op basis van de voorgaande hoofdstukken kunnen de onderstaande conclusies worden getrokken.

5.1 Conclusies m.b.t. beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet

De herinrichting van de N366 tussen Veendam en Stadskanaal veroorzaakt geen conflict met de Natuurbeschermingswet.

Ecologische Hoofdstructuur

De herinrichting veroorzaakt geen conflict met de wet- en regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur, mits voldoende rekening wordt gehouden met broedvogels.

Overige gebiedsbescherming

De plannen veroorzaken geen conflict met de overige vormen van gebiedsbescherming.

5.2 Conclusies m.b.t. beschermde soorten

Om te onderzoeken hoe de plannen zich verhouden tot de Flora- en faunawet is aanvullend onderzoek noodzakelijk naar:

- De middelzwaar beschermde Steenancier en Rietorchis (§ 4.2.1)
- Jaarrond beschermde nestplaatsen van vogels (§ 4.2.3)
- Verblijfplaatsen van vleermuizen (§ 4.2.4)
- Vliegroutes van vleermuizen (§ 4.2.4)

Voor de overige soorten geldt dat de plannen geen conflict met de Flora- en faunawet veroorzaken, mits broedende vogels en hun in gebruik zijnde nesten niet worden verstoord.

Literatuur

- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhof, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea. Papilionoidea. Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey Nederland.
- Bouwman, J.H., V.J. Kalkman, G. Abbingh, E.P. de Boer, R.P.G. Geraeds, D. Groenendijk, R. Ketelaar, R. Manger & T. Termaat 2008. Een actualisatie van de verspreiding van de Nederlandse libellen. Brachytron, jaargang 11(2), augustus 2008. Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Heteren.
- Bruyne, R. de 2004. Nauwe korfslak *Vertigo angustior* Jeffreys 1830, gebaseerd op gegevens tot het jaar 2002. EIS Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Delft, J. van, A. de Bruin & P. Frigge 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON 42, jaargang 13 nummer 4; 105-119. RAVON, Nijmegen.
- EIS-Nederland, De Vlinderstichting & Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2007. Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen. EIS-Nederland, Leiden / De Vlinderstichting, Wageningen / Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Assen.
- Greve M. 2012. Ecologische beoordeling bomenkop N366, Boekerenweg tot Duitse grens bij Barnflair. A&W-notitie 1906. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Kalkman, V.J. 2004. Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana* (Dupuy, 1849). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis.
- Oranjewoud 2012. TB Verdubbeling N33. Nota Ecologie. Oranjewoud, Heerenveen.
- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit, H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata. - Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Stichting FLORON 2011. Nieuwe atlas van de Nederlandse Flora. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Timmermans, G., R. Lipmann, M. Melchers & H. Holsteijn 2004. De Gewone rivierkreeft *Astacus astacus* (Linnaeus, 1758). – EIS - Nederland, www.naturalis.nl/eis
- Werkatlas zoogdieren van Groningen, 2011. December 2011. VZZ.

Internetsites

www.waarneming.nl

Bijlage 1 Relevante wet- en regelgeving

Alle ruimtelijke ingrepen in Nederland dienen, onder andere volgens de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht), aan de ecologische wet- en regelgeving te worden getoetst. Deze is in dit hoofdstuk kort samengevat. Voor een precieze weergave van juridisch relevante teksten raadplege men de oorspronkelijke uitgaven van de wetsteksten. De wettelijke bescherming van natuurwaarden valt in grote lijnen uiteen in twee delen: gebiedsbescherming (§ 1) en soortbescherming (§ 2).

1 GEBIEDSBESCHERMING

Gebiedsbescherming in Nederland is geregeld via de Natuurbeschermingswet (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten) en via regelgeving omtrent de Ecologische Hoofdstructuur en ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen).

1.1 Natuurbeschermingswet en Natura 2000

Natura 2000

Natura 2000 is een netwerk van beschermde gebieden in de Europese Unie, dat wordt opgebouwd ter behoud en herstel van biodiversiteit. De Nederlandse Natura 2000-gebieden vormen een essentiële schakel in de internationale vliegroute van vele soorten trekvogels. Een aantal natuurgebieden is van bijzonder internationaal belang, zoals de Waddenzee, de duinen en de laagveenmoerassen. Voor een aantal planten- en diersoorten, die meer of minder onder druk staan, zoals de Noordse woelmuis, de Grote vuurvliinder en de Groenknolorchis heeft Nederland ook een grote internationale verantwoordelijkheid. Met de Nederlandse bijdrage aan Natura 2000 wordt voorkomen dat de natuur in Europa verder achteruitgaat. Om dit Natura 2000-netwerk in Nederland adequaat in stand te houden, te herstellen en te beschermen is het nodig om hieraan een wettelijk regime te verbinden: de Natuurbeschermingswet 1998.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 in werking getreden. Daarmee verankerde Nederland de gebiedsbescherming van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving. De Natura 2000-gebieden die in het kader van deze richtlijnen zijn vastgesteld, worden ook wel Vogelrichtlijn- c.q. Habitatrichtlijngebieden of Speciale beschermingszones genoemd. Handelingen die deze gebieden schaden zijn verboden, tenzij de Provincie vergunning verleent. Habitatrichtlijngebieden zijn aangewezen vanwege bijzondere habitattypen en soorten. Vogelrichtlijngebieden zijn aangewezen ter bescherming van leefgebieden van bedreigde vogels en trekvogels. De soorten en habitattypen waarvoor een gebied is aangewezen, worden de 'kwalificerende waarden' genoemd.

De Natuurbeschermingswet 1998 schrijft voor dat er voor ieder Natura 2000-gebied een aanwijzingsbesluit moet worden opgesteld waarin heldere instandhoudingsdoelen zijn vastgelegd. Op dit moment is nog bij veel Natura 2000-gebieden sprake van een ontwerp-aanwijzingsbesluit. Op basis daarvan worden de komende jaren beheerplannen ontwikkeld. Daarin is vastgelegd hoe habitattypen en soorten in een Natura 2000-gebied beschermd worden en welke activiteiten in en om de Natura 2000-gebieden zijn toegestaan. Voor een aantal Natura 2000-gebieden is het beheerplan gereed en is het ontwerpbesluit omgezet in een aanwijzingsbesluit.

Beschermde Natuurmonumenten

Onder de huidige Natuurbeschermingswet is het onderscheid tussen Staatsnatuurmonumenten en Beschermde Natuurmonumenten vervallen. Beide vallen onder de noemer Beschermde Natuurmonumenten. Als Beschermde Natuurmonumenten binnen Natura 2000-gebieden liggen, worden de natuurwaarden en het natuurschoon waarvoor deze gebieden onder de oude wet zijn aangewezen, opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Het oude beschermingsregime treedt terug. Handelingen in of rondom Beschermde Natuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen, zijn verboden als ze schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis of voor dieren en planten in dat gebied, of als ze het Beschermde Natuurmonument ontsieren. Dit geldt echter niet als de minister van LNV of de provincie een vergunning heeft verleend.

Externe werking

De kwaliteit van Natura 2000-gebieden is mede afhankelijk van de ruime omgeving. Als een activiteit die buiten een beschermd gebied plaats zal vinden, negatieve gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, moet deze beoordeeld worden. Locale en regionale overheden mogen in bestemmingsplannen geen ontwikkelingen mogelijk maken die in potentie een bedreiging voor Natura 2000-gebieden inhouden. Dit geldt voor nieuwe ontwikkelingen maar in beginsel ook voor bestaand gebruik.

Activiteiten op korte afstand van een Natura 2000-gebied kunnen kwalificerende soorten in het Natura 2000-gebied verstoren of verontrusten. Ook activiteiten op grotere afstand van een Natura 2000-gebied kunnen gevolgen hebben voor Natura 2000-gebieden, zoals hydrologische effecten (bijvoorbeeld als gevolg van grote grondwateronttrekkingen) en een toename van vliegverkeer. Verstoring treedt ook op wanneer kwalificerende soorten vanuit het Natura 2000-gebied gebruik maken van de omgeving en dat gebruik door ruimtelijke ontwikkelingen minder mogelijk wordt. Een dergelijke situatie kan zich voordoen bij een soort als de Wespandief, die binnen een straal van zeven kilometer rond zijn nest foerageergebieden bezoekt. Als een Natura 2000-gebied is aangewezen als broedgebied voor deze soort, zijn hiermee ook zijn foerageergebieden rond het Natura 2000-gebied beschermd. De bescherming van Natura 2000-gebieden is dus ook buiten de gebiedsgrenzen van kracht. Dit wordt aangeduid met de term externe werking.

Toetsing volgens de Natuurbeschermingswet

Als er nieuwe activiteiten in of nabij een Natura 2000-gebied plaatsvinden, moet oriënterend onderzoek uitwijzen of er een kans is dat deze significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden hebben. Deze oriëntatie is de Voortoets. Er zijn drie uitkomsten daarvan mogelijk (ministerie van LNV 2005):

- 1 Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig is.
- 2 Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat een vergunning moet worden aangevraagd die vergezeld moet gaan van de zogenaamde Verslechterings- en verstoringsdoets.
- 3 Er is een kans op een significant negatief effect. Dan moet een vergunningsprocedure worden gevolgd die vergezeld moet gaan van een Passende beoordeling. Hiervoor is onderzoek nodig op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake. Als op grond hiervan wederom blijkt dat niet valt uit te sluiten dat het plan significante gevolgen heeft voor het gebied, kan de provincie slechts een vergunning verlenen als voldaan wordt aan de zogenaamde 'ADC-criteria'. Dat wil zeggen dat er geen alternatieven (A) voor het plan zijn,

er een dwingende reden van groot openbaar belang (D) met het plan is gemoeid en vóór de ingreep compensatie van natuurwaarden (C) is gerealiseerd.

In een korte natuurtoets of quickscan is meestal de Voortoets opgenomen in de teksten over gebiedsbescherming. Een Verslechtings- en verstoringstoets of een Passende beoordeling valt buiten de reikwijdte van een quickscan.

1.2 Overige vormen van gebiedsbescherming

De Ecologische hoofdstructuur (EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor een netwerk van natuurgebieden door Nederland. De provincies zijn verantwoordelijk voor een invulling van de EHS is een provinciale EHS. Waar de grenzen nog globaal zijn vastgesteld, moeten onomkeerbare ingrepen voorkomen worden. Na vaststelling van de exacte grenzen zijn ruimtelijke ingrepen binnen de EHS niet toegestaan, indien deze leiden tot aantasting van de wezenlijke waarden van het gebied. In uitzonderingsgevallen kan de provincie de natuurwaarden en functies van het EHS-gebied laten wijken voor andere functies van groot maatschappelijk belang. De initiatiefnemer dient deze belangen en mogelijke alternatieven uitgebreid te motiveren. Daarnaast dienen compenserende dan wel mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd (ministerie van LNV 2003).

Op provinciaal niveau kan regelgeving zijn ontwikkeld om in weidegebieden mogelijkheden te creëren voor een extra bescherming van foeragerende watervogels tijdens de winter en weidevogels. Zo kunnen gebieden zijn aangewezen als ganzenfoerageergebied en/of weidevogelgebied. De bescherming van de overige natuurgebieden is veelal geregeld in bestemmingsplannen die zijn opgesteld krachtens de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

2. SOORTBESCHERMING

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet is de bescherming geregeld van soorten die in die wet zijn genoemd. Deze soorten zijn ingedeeld in beschermingscategorieën (Besluit vrijstelling beschermde dieren en plantensoorten). Daarnaast geldt voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving de 'zorgplicht'. Vanaf 26 augustus 2009 geldt een gewijzigde aanpak betreffende de beoordeling van ontheffingsaanvragen.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat iedereen dient te voorkomen dat zijn handelen nadelige gevolgen voor flora en fauna heeft. Als dat niet mogelijk is, dienen die gevolgen zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt te worden (artikel 2). De zorgplicht geldt altijd, zowel voor beschermde als onbeschermde soorten. Bij overtreding zijn er overigens geen sancties.

Beschermde soorten

In de Flora- en faunawet heeft de overheid van nature in Nederland voorkomende planten- en diersoorten aangewezen die beschermd moeten worden. Ook de beschermde soorten onder de Europese richtlijnen (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn) zijn hierin opgenomen. De bescherming houdt in dat het verboden is om beschermde, inheemse planten te beschadigen (artikel 8). Het is ook verboden om beschermde, inheemse dieren te doden, verontrusten, dan wel hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen of te verstoren (artikelen 9 tot en met 12).

Zorgvuldig handelen

'Zorgvuldig handelen' (artikelen 2b, 2c, 2d en 16c AMvB) gaat verder dan het voldoen aan de zorgplicht. Dit begrip is gekoppeld aan de beschermde soorten waarvoor ontheffing kan worden aangevraagd. Niet-zorgvuldig handelen is strafbaar. Zorgvuldig handelen vereist altijd een inspanning om te overzien wat de beoogde ingreep teweeg zal brengen. Een initiatiefnemer moet bijvoorbeeld altijd vooraf inventariseren welke beschermde, niet-vrijgestelde soorten aanwezig zijn in een gebied waar een ingreep is gepland. Ook moet hij in redelijkheid alles doen of laten om te voorkomen, of zoveel mogelijk te beperken, dat de artikelen 8-12 van de Flora- en faunawet worden overtreden. De eerste stap daartoe is een goede planning, bijvoorbeeld om verstoring van dieren in de voortplantingstijd te voorkomen.

Beschermingsregimes

In 2005 is een aantal wijzigingen van Algemene Maatregelen van Bestuur (AMvB) bij de Flora- en faunawet in werking getreden. Hierdoor is het beschermingsregime van inheemse beschermde planten en dieren vastgelegd. Er zijn vier beschermingscategorieën, namelijk voor de soorten in tabel 1, 2 en 3 en de vogels. De indeling van de soorten is bepaald door de zeldzaamheid of de mate van bedreiging van soorten in Nederland, waarbij ook de aangewezen onder de Habitatrichtlijn zijn ingepast. Het gaat om de volgende beschermingscategorieën en de beoordeling voor projecten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling:

- 1 Licht beschermde soorten van tabel 1. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling.
- 2 Middelzwaar beschermde soorten van tabel 2. Dit zijn soorten waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling vrijstelling mogelijk is, mits aantoonbaar wordt gewerkt conform een door LNV goedgekeurde gedragscode.
- 3 Zwaar beschermde soorten van tabel 3. Bij verstoring daarvan kan een ontheffing nodig zijn.
- 4 Vogels.

Een ontheffing is een toestemming om in een bepaald geval af te kunnen wijken van een of meer verbodsbepalingen, zoals deze zijn vastgelegd in de artikelen 8 t/m 13 van de Flora- en faunawet.

Tabel 1.

Deze tabel bevat licht beschermde, algemeen voorkomende planten- en diersoorten, zoals Zwanenbloem, Bruine kikker, Bosmuis, Bunzing en Egel. De wetgever gaat ervan uit dat verlening van vrijstelling voor deze soorten geen afbreuk doet aan hun huidige, gunstige staat van instandhouding. Bij ruimtelijke ontwikkeling hoeft voor de verstoring van deze soorten geen ontheffing te worden aangevraagd. Uiteraard geldt wél de zorgplicht (zie hiervoor).

Tabel 2.

De tweede categorie betreft middelzwaar beschermde soorten. Hieronder is beschreven hoe met verstoring van deze soorten moet worden omgegaan bij gebruik van een gedragscode en zonder het gebruik daarvan.

Wanneer de beoogde werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een gedragscode, hoeft voor de verstoring van soorten van tabel 2 geen ontheffing te worden aangevraagd. De gedragscode vermeldt hoe bij het uitvoeren van de werkzaamheden schade aan planten en dieren en hun verblijfplaatsen kan worden voorkomen of zoveel mogelijk wordt beperkt. De gedragscode die voor vrijstelling is vereist, moet goedgekeurd zijn door LNV en van toepassing zijn op de beoogde activiteit. Op de site van LNV zijn alle goedgekeurde gedragscodes

beschikbaar die door verscheidene brancheorganisaties zijn opgesteld. Er moet aantoonbaar volgens de gedragscode worden gewerkt om te voldoen aan de bewijslast. Dit betekent dat de werkprocessen gedocumenteerd moeten worden.

Als er geen gedragscode wordt gebruikt bij de uitvoering van de beoogde werkzaamheden, moet bij overtreding van de artikelen 8-12 een ontheffing worden aangevraagd. De toetsing die dan plaatsvindt, betreft een 'lichte toets'. Hierbij wordt getoetst of de activiteiten de gunstige staat van instandhouding van een soort in gevaar brengen. Deze toets vereist dat er inzicht moet zijn in de betekenis van het plangebied als leefgebied voor de soort in relatie tot de omliggende populaties. Als dat inzicht niet bestaat, dient daar onderzoek naar plaats te vinden (omgevingscheck). Dat kan betekenen dat ook onderzoek buiten het plangebied nodig is. De aanvraag wordt beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door uw activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Indien kan worden aangetoond dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van een soort wordt gegarandeerd, hoeft er bij een ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing te worden aangevraagd ten aanzien van soorten uit tabel 2. Dat betekent vrijwel altijd dat, aantoonbaar opgenomen in de plannen, voldoende mitigerende en/of compenserende maatregelen worden uitgevoerd. Is die garantie niet te geven (bijvoorbeeld doordat de mitigerende maatregelen mogelijk niet afdoende zijn), dan moet alsnog via een ontheffingsaanvraag aan LNV worden gevraagd om te bepalen of een ontheffing nodig is.

Tabel 3.

Dit betreft zwaar beschermde soorten. Deze tabel bevat de soorten die zijn vermeld in Bijlage 1 Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en de soorten die zijn vermeld in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Wanneer ten aanzien van een of meer soorten uit Bijlage 1 of Bijlage IV verbodsbepalingen worden overtreden door een ruimtelijke ontwikkeling, kan een ontheffingsaanvraag nodig zijn, die wordt getoetst aan de volgende criteria:

- In welke mate wordt de functionaliteit van de vaste voortplantings-, rust- en/of verblijfplaats aangetast door de activiteiten?
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?
- Is er een wettelijk belang?
- Is er een andere bevredigende oplossing?

Voor een ontheffing moet aan alle criteria zijn voldaan.

Voor de Bijlage 1-soorten van tabel 3 kan ontheffing worden aangevraagd op grond van de belangen die in het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten zijn genoemd. Bij een ruimtelijke ingreep kan het om de volgende belangen gaan:

- Bescherming van flora en fauna.
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Dwingende reden van openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor milieu, wezenlijk gunstige effecten.
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Voor de Bijlage IV-soorten van tabel 3 geldt dat er alleen vrijstelling mogelijk is op grond van de wettelijke belangen die in de Habitatrichtlijn zijn genoemd. Deze zijn:

- Bescherming van flora en fauna.
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Dwingende reden van openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor milieu, wezenlijk gunstige effecten.

Het belang van een ruimtelijke ontwikkeling geldt voor deze soorten dus niet.

Indien kan worden aangetoond dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van een soort wordt gegarandeerd, hoeft er bij een ruimtelijke ontwikkeling geen ontheffing te worden aangevraagd ten aanzien van soorten uit tabel 3. Dat betekent vrijwel altijd dat, aantoonbaar opgenomen in de plannen, voldoende mitigerende en/of compenserende maatregelen worden uitgevoerd. Is die garantie niet te geven (bijvoorbeeld doordat de mitigerende maatregelen mogelijk niet afdoende zijn), dan moet alsnog via een ontheffingsaanvraag aan LNV worden gevraagd om te bepalen of een ontheffing nodig is.

Vogels

Tijdens werkzaamheden moet rekening worden gehouden met de broedperiode van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen, maar van veel vogelsoorten is bekend dat de broedperiode ligt tussen half maart en half juli. Het is voor de wet van belang of broedgevallen aanwezig zijn die door de werkzaamheden kunnen worden verstoord. De meeste soorten zijn elk broedseizoen in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens de broedperiode onder bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor versturende werkzaamheden buiten de broedperiode is dus geen ontheffing nodig. Er is evenmin ontheffing nodig voor het nemen van maatregelen vooraf aan de broedperiode, die de vestiging van vogels voorkomen. Ontstaan er binnen of nabij het plangebied toch nesten die kunnen worden verstoord, dan dienen de werkzaamheden te worden gestaakt tot na de broedperiode.

Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het gehele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Er is in augustus 2009 door LNV een indicatieve lijst gepubliceerd van jaarrond beschermde vogelnesten, waarin vijf categorieën zijn te onderscheiden. Daarin zijn bijvoorbeeld Gierzwaluw, Kerkuil, Ransuil, Roek en Sperwer opgenomen. Eén van de categorieën betreft soorten die geen jaarrond beschermde verblijfplaats hebben, maar wel vaak terugkeren naar de locatie waar zij het vorige jaar gebroed hebben. Dat geldt bijvoorbeeld voor zwaluw- en spechtensoorten.

Indien kan worden aangetoond dat de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de vogelsoorten op bovengenoemde lijst wordt gegarandeerd, hoeft er bij een verstoring geen ontheffing te worden aangevraagd. Dat betekent vrijwel altijd dat er een omgevingscheck van belang is om te kunnen bepalen of nabij het plangebied voldoende leefruimte beschikbaar is. Een deskundige bepaalt dan of er voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden in de omgeving. Is dit niet het geval, dan moet, voor zover mogelijk, een alternatief nest worden geboden. Is dat ook niet mogelijk, dan moet ontheffing worden aangevraagd.

Voor vogels geldt dat alleen ontheffing kan worden verkregen op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Deze belangen zijn:

- Bescherming van flora en fauna.
- Veiligheid van het luchtverkeer.
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.

Het belang van een ruimtelijke ontwikkeling geldt voor deze soorten dus niet.

2.2 Rode Lijsten

Nederland heeft voor een aantal bedreigde en kwetsbare planten- en diergroepen Rode Lijsten samengesteld. De doelstelling van de Rode Lijst is het bieden van duurzame bescherming aan een soort en zijn leefgebied. De Rode Lijst bestaat uit Nederlandse soorten die vanwege hun aantalsverloop of kwetsbaarheid speciale aandacht nodig hebben om hun voorkomen in ons land veilig te stellen. Hoewel de Rode Lijsten officieel door het ministerie van LNV zijn vastgesteld, hebben ze geen juridische status. Wel verwacht het ministerie van LNV van de verschillende overheden en terreinbeherende organisaties dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode Lijsten. Een aantal Rode-Lijstsoorten is ondergebracht in de Flora- en faunawet. Op 26 augustus 2009 zijn wijzigingen uitgevoerd in de soortenlijsten van de Rode Lijst.

3. ECOLOGISCHE BEOORDELING

Bij een ecologische beoordeling dient onderzocht te worden of de beoogde plannen een bedreiging vormen voor beschermde (natuur)gebieden in de regio en/of beschermde soorten.

Gebiedsbescherming

Ten aanzien van gebiedsbescherming komen de volgende vragen aan de orde:

- 1 Liggen er beschermde (natuur)gebieden in het plangebied of nabije omgeving?
- 2 Heeft de activiteit mogelijk (significant) negatieve gevolgen voor de beschermde gebieden?
- 3 Zijn die gevolgen te voorkomen?
- 4 Welke consequenties heeft dat voor de plannen (conclusies)?

Binnen de Natuurbeschermingswet vormen de eerste drie vragen de zogenaamde 'Voortoets'.

Er wordt gebruik gemaakt van websites van LNV en de provincie om te bepalen waar de grenzen liggen van beschermde gebieden. Op de website van LNV zijn de gegevens beschikbaar van alle Natura 2000-gebieden, zoals het (ontwerp)aanwijzingsbesluit met de instandhoudingsdoelen en begrenzing.

Soortbescherming

Ten aanzien van soortbescherming komen de volgende vragen aan de orde:

- 1 Komen in het plangebied beschermde en kritische soorten en vegetaties voor?
- 2 Zo ja, worden deze bij realisatie van het plan geschaad en kan dat voorkomen worden?
- 3 Zijn er vanuit de wet- en regelgeving bezwaren tegen de plannen?

Relevante soorten en vegetaties

Voor de eerste stap zijn overzichtswerken, websites en andere bronnen geraadpleegd en is veldonderzoek uitgevoerd. Daarbij is vaak ook informatie van derden betrokken. Er is daarbij vooral gelet op soorten die in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet zijn beschermd, soorten die zijn opgenomen in de Rode Lijst en soorten die een indicatie geven van bepaalde ecologische kwaliteiten van het plangebied.

Bronnen

Voor de ecologische beoordeling wordt per soortgroep gebruik gemaakt van de meest recente informatiebronnen over de verspreiding van soorten in Nederland. Er wordt is in een aantal overzichtswerken en op betrouwbare websites nagegaan welke bijzondere en beschermde planten- en diersoorten er in (de ruime omgeving van) het betreffende plangebied voorkomen.

Veldonderzoek

De natuurwaarden worden eveneens onderzocht aan de hand van een veldbezoek. Hierbij wordt gelet op (sporen van) de aanwezigheid van beschermde en kwetsbare soorten in het plangebied. Daarnaast wordt beoordeeld voor welke beschermde soorten (die in de omgeving kunnen voorkomen) de ecologische randvoorwaarden in het plangebied aanwezig zijn. Het veldonderzoek is tevens van belang om een inschatting te kunnen maken van effecten die samenhangen met de beoogde activiteiten tijdens en na voltooiing van de werkzaamheden.

Effecten en beoordeling

Na de beschrijving van de relevante soorten die in en nabij het plangebied voorkomen, volgt een overzicht van de te verwachten effecten van de ingreep op de ecologische kwaliteiten van het plangebied. Deze verstoringen kunnen verder reiken dan de grenzen van het plangebied. We maken hier volgens de voorschriften van LNV in Werken aan Natura 2000 (ministerie van LNV 2004) onderscheid in vijf soorten effecten, onder te verdelen in kwantitatieve effecten (winst of verlies van habitats), kwalitatieve effecten (chemische effecten, fysieke effecten en verstoring) en achteruitgang in ruimtelijke samenhang (versnippering). Het gaat in alle gevallen om effecten die een verstoring veroorzaken van de (beschermde) soorten en van de functionaliteit van hun leefgebied.

De beoordeling vindt plaats aan de hand van de natuurwetgeving (Natuurbeschermingswet, Flora- en faunawet en Wet Ruimtelijke Ordening (i.c. Ecologische Hoofdstructuur). Bovendien kan een beoordeling nodig zijn ten aanzien van provinciale regelgeving, zoals betreffende ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied. Het kan nodig zijn dat de initiatiefnemer contact opneemt met de provincie wanneer effecten op kunnen treden ten aanzien van ganzenfoerageergebied en weidevogels. Indien negatieve effecten kunnen optreden ten aanzien van de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied of een Beschermd Natuurmonument, kan het nodig zijn om een vergunning volgens de Natuurbeschermingswet aan te vragen.

Wanneer verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet kunnen worden overtreden, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen in de plannen te worden opgenomen. Wanneer door dergelijke maatregelen de functionaliteit van het leefgebied gegarandeerd is, is er geen ontheffing nodig (§ 2.1).

Bijlage 2 Detailkaarten werkzaamheden

Toelichting

maten in m, tenzij anders vermeld; hoogtematen t.o.v. N.A.P.
gegevens verkregen uit opmeten vanaf tekening zijn niet maatgevend

rijbaanverharding (asfalt)

nieuwe berm

bovenkant sloot/watergang

nieuwe of verplaatste boom

Verbreding N366 Alteveer – Stadskanaal

Weg N366: Veendam – Stadskanaal – Ter Apel

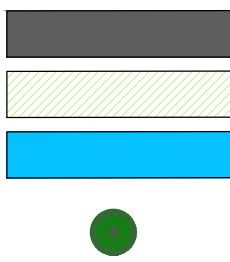
Duitse grens

geleend	: BJK 27-02-2013
gecontroleerd	:
gezien	:
gereviseerd	:
tekeningnummer	: pres. All-Stad dwg.
formaat	: A2x3
schaal	: 1 : 1000
blad	1
prestekening	in 4 bladen behorende bij project

Toelichting
maten in m, tenzij anders vermeld; hoogtematen t.o.v. N.A.P.
gegevens verkregen uit opmeten vanaf tekening zijn niet maatgevend

Verbreding N366 Alteveer - Stads kanaal

Weg N366: Veendam - Stads kanaal - Ter Apel
Duitse grens

getekend	: BJK 27-02-2013
gecontroleerd	:
gezien	:
gereviseerd	:
tekeningnummer	: pres. A11-Stad.dwg
formaat	: A2x3
schaal	: 1 : 1000

blad	prestekening in 4 bladen behorende bij project
2	

Toelichting

maten in m, tenzij anders vermeld; hoogtematen t.o.v. N.A.P.
gegevens verkregen uit opmeten vanaf tekening zijn niet maatgevend

- rijbaanverharding (asfalt)
- nieuwe berm
- sloot/watgang
- nieuwe of verplaatste boom

Verbreding N366 Alteveer - Stadskanaal

Weg N366: Veendam - Stadskanaal - Ter Apel
Duitse grens

getekend	: BJK 27-02-2013
gecontroleerd	:
gezien	:
gereviseerd	:
tekeningnummer	: pres. A11-Stad.dwg
formaat	: A2x3
schaal	: 1 : 1000

blad	prestekening in 4 bladen behorende bij project
3	

Toelichting
maten in m, tenzij anders vermeld; hoogtematen t.o.v. N.A.P.
gegevens verkregen uit opmeten vanaf tekening zijn niet maatgevend

	rijbaanverharding (asfalt)
	nieuwe berm
	sloof/watergang
	nieuwe of verplaatste boom

Verbreding N366 Alteveer – Stads kanaal

Weg N366: Veendam – Stads kanaal – Ter Apel

Duitse grens

getekend	: BJK 27-02-2013
gecontroleerd	:
gezien	:
gereviseerd	:
tekeningnummer	: pres. A11-Stad dwg.
formaat	: A2x3
schaal	: 1 : 1000
blad	4
prestekening	in 4 bladen behorende bij project

Toelichting
maten in m, tenzij anders vermeld; hoogtematen t.o.v. N.A.P.
gegevens verkregen uit opmeten vanaf tekening zijn niet maatgevend

- te verwijderen bosschage
- nieuw aan te planten bosschage
- rijbaanverharding (asfalt)
- ophoging talud/grondwal
- ophoging talud/grondwal met nieuwe bosschage
- nieuwe berm
- bestaande asfaltverharding
- sloot/watergang
- geleiderail
- nieuwe of verplaatste boom
- bestaande boom blijft staan

Toelichting
maten in m, tenzij anders vermeld, hoogtematen t.o.v. NAP.
gegevens vertegen uit opmeten vanaf tekening zijn niet maatgevend

- te verwijderen bosschage
- nieuw aan te planten bosschage
- rijbaanverharding (asfalt)
- ophoging talud/grondwal
- ophoging talud/grondwal met nieuwe bosschage
- nieuwe berm
- bestaande asfaltverharding
- sloot/watergang
- geleideral
- nieuwe of verplaatste boom
- bestaande boom blijft staan

- Toelichting**
maten in m, tenzij anders vermeld; hoogtematen t.o.v. NAP
gegevens verkregen uit opmeten vanaf tekening zijn niet maatgevend
- te verwijderen bossage
 - nieuw aan te planten bossage
 - rijbaanverharding (asfalt)
 - Ophoging grondwal
 - Ophoging talud
 - nieuwe berm
 - bestaande asfaltverharding
 - sloot/waiergang
 - geleiderail middenberm
 - nieuwe of verplaatste boom
 - bestaande boom blijft staan

Bezoekadres

Suderwei 2
9269 TZ Feanwâlden

Postadres

Postbus 32
9269 ZR Feanwâlden
Telefoon 0511 47 47 64
Fax 0511 47 27 40
info@altwym.nl

www.altwym.nl